

Engelse architecten en BREXIT

Deze week werd bekend gemaakt dat de wedstrijd voor de verbouwing van het SMAK (Stedelijk Museum voor Actuele Kunst) in Gent werd gewonnen door NoaArchitecten samen met de Britse architect David Kohn Architect uit Londen. Engelse bureaus doen er alles aan om in andere landen aan de bak te komen door associaties. Dit terwijl architecten uit Vlaanderen die internationaal worden gewaardeerd geen opdrachten krijgen noch een vraag naar associaties. Door de BREXIT veranderde er veel voor Engelse architecten, dit is meer dan duidelijk. De verbouwing van het SMAK zal na realisatie niet kunnen deelnemen aan de Mies van der Rohe architectuur Award van de Europese Unie.

Daniel Rosbottom van bureau DRDH Architects uit Londen won de wedstrijd voor de ingrijpende verbouwing van de Gentse Opera. Dit bureau maakt interessante projecten, hierover bestaat geen twijfel. Ik ontmoette Rosbottom en begin dit jaar schreef ik hem het volgende: "I regularly ask myself when the top architects from Flanders will get a commission in England. Is Paul Robbrecht, José Van Hee, Vincent Van Duysen really not good enough for the English? English architects get opportunities in Flanders, but there is nothing vice versa. Are we really such bad architects?".

Ontwerp SMAK Gent / NoaArchitecten samen met de Britse architect David Kohn Architect uit Londen.

De reactie vanuit Londen: "In answer to your last point, we don't get any work in the UK either - it is a very hostile environment for architecture with a very poor competition culture. This is why we and so many of our esteemed colleagues, look for opportunities in Belgium. It certainly isn't to do with the quality of Flemish architecture."..... "I agree with you it is a problem but you should perhaps rather be happy that Flanders has managed to create a system through which at least some good contemporary architecture, and good architects, can thrive. I would like nothing more than to be able to focus on opportunities in my own city."

Het is duidelijk dat de Britse architecten het concept van de "Open Oproep" van de Vlaamse Bouwmeester erg waarderen. Het is echter een eenrichtingsverkeer en de Engelse architecten genieten van de goodwill van de Vlaamse en de Gentse Bouwmeester. Vlaanderen bezit interessante architecten maar wij zijn misschien te weinig chauvinistisch. Dit is geen oproep voor "eigen architecten eerst" maar voor groeperingen van bureaus in Vlaanderen en in Europa. De Engelsen hebben een keuze gemaakt en moeten dit ook gaan beseffen. Laat mij duidelijk zijn, de architectenbureaus van over het Kanaal die zich in België willen profileren zijn interessante equipes en hun werk is goed.

De Belgische bureaus die met Britse bureaus samenwerken doen dit in de eerste plaats om hun kansen op selectie te verhogen. Een internationale equipe heeft nu eenmaal meer aanzien!

Er is echter iets veranderd sinds de Brexit. Engelse bureaus kunnen niet meer deelnemen aan de Mies van der Rohe Award van de Europese Unie. Dit is toch duidelijk! Engeland behoort niet meer tot de Europese Unie. Dit dank zij Boris Johnson en Nigel Farage! Enkel wanneer Engeland opnieuw de onderhandelingen start en de wens uitdrukt om tot de Unie toe te treden wordt het opnieuw mogelijk. Reeds jaren kan en mag Zwitserland niet meer deelnemen aan de Mies Award, Zwitserland behoort niet tot de Europese Unie. Zwitserse architecten zijn uitgesloten maar ook hun projecten binnen de Europese Unie komen niet meer in aanmerking, zoals de voortreffelijke verbouwing van de Tate Modern in Londen ontworpen door Herzog & deMeuron. De Britse bevolking heeft gekozen voor het verlaten van de Europese Unie en moet bijgevolg ook de Europese spelregels aanvaarden. Dit is democratie.

Dus projecten waaraan Engelse architecten participeren in België zijn uitgesloten. Dit betekent dat zowel de verbouwing van de Gentse Opera, het Design Museum Gent en nu ook het SMAK niet in aanmerking komen om deel te nemen aan de belangrijkste architectuurprijs in Europa. Dit terwijl de stad Gent zich kandidatuur wil stellen voor Culturele Hoofdstad van Europa in 2030. Geen van de bovenvermelde projecten kan worden ingediend. Vermoedelijk heeft de Gentse Bouwmeester Peter Vanden Abeele dit over het hoofd gezien. Als tweejaarlijkse adviseur voor deze Mies Award kan ik meedelen dat geen enkel project met Engelse architecten in 2024 in aanmerking is gekomen.

Iedereen kent de Europese spelregels voor men associaties aangaat, en bijgevolg moet men daarin consequent zijn, zelfs als men dit betreurt.

*Marc Dubois, architect Hon FRIBA
Juni 2024*